

ARHIV TOŠO DABAC

Arhiv Tošo Dabac umjetnička je zbirka *in situ* s gotovo 200.000 negativa, oko 2000 autorskih povećanja, vrijednom fotografiskom opremom i bibliotekom te hemerotečnom gradom. Jedna je od najcijelovitijih zbirki te vrste u svijetu jer je u njoj sačuvan kompletan opus Tošo Dabca, jednog od najznačajnijih i najsvestranijih hrvatskih fotografa, dobitnika brojnih nagrada, koji je uvelike utjecao na razvoj domaće fotografije. Osim umjetničke, zbirka fotografija Tošo Dabca ujedno ima i veliku dokumentarnu vrijednost jer svjedoči o povijesti Zagreba i naših krajeva. Obuhvaća najrazličitije teme, od portreta, umjetničkih djela i gradskog života do pejzaža i folklora.

Zbirku je u ožujku 2006. otkupio Grad Zagreb i dao je na upravljanje Muzeju suvremene umjetnosti. Arhiv Tošo Dabac upisan je 2002. godine u Register kulturnih dobara Republike Hrvatske.

DANI FOTOGRAFUE ARHIVA TOŠO DABAC

održani su prvi put 2007. godine u stotoj obljetnici Dabčeva rođenja. Izložbe „Povijest Arhiva TD 1940. – 2007.“ i „Tošo Dabac, Drugi pogled“ predstavljaju bogatu umjetničku i izložbenu aktivnost Arhiva iz osamdesetih godina prošlog stoljeća i dosad nepoznati dio opusa toga autora blizak poeticu Nove objektivnosti. Godine 2010. Dani fotografije se nastavljaju u novootvorenom Muzeju suvremene umjetnosti uz izložbu „Tošo Dabac – Riječki dnevnik“. U fokusu 3. dana fotografije, 2011. godine bila je njegova portretna fotografija. Tematskim izložbama Dabčevih fotografija uvijek se nastoje pokazati manje poznati ciklusi njegovog iznimno bogatog umjetničkog opusa.

Do sada smo ugostili niz vrsnih predavača i umjetnika, a temama se fokusiramo ne samo na fotografiju Tošo Dabca nego i na vizuelne umjetnosti u širem smislu (fotografija, film, video). S tom tradicijom nastavljamo i na ovogodišnjim 4. danima fotografije izložbom „Ulice Zagreba“, te nizom predavanja i fotografiskih radionica o temi urbane fotografije i današnje fizičnosti Zagreba. Ponosni smo što su Dani fotografije Arhiva Tošo Dabac pronašli brojnu publiku i što prerastaju u tradicionalnu manifestaciju i ishodište Zagrebačkog mjeseca fotografije.

IZLOŽBA

TOŠO DABAC Ulice Zagreba

30. 10. — 30. 11. 2012.

NO Galerija | MSU

Otvorenie izložbe: 30. listopada 2012. u 19 sati

Koncepcija izložbe: Marina Beničić

Izbor radova: Marina Beničić, Daniela Bilopavlović Bedenik

Digitalizacija i obrada negativa:

Irena Zrinčak, Boris Cvjetanović, Tajana Zver

Izrada fotografiskih povećanja: Art Jus

Tehnička organizacija: Darko Čopek

Likovni postav: Daniela Bilopavlović Bedenik, Tajana Zver

Tehnički postav: Višnja Igcr, Dušan Stupar, Filip Zima, Renato

Mihaljenović

Pozornost domaće i međunarodne publike Tošo Dabac privukao je već početkom tridesetih godina sjajnim ciklusom fotografija Ljudi s ulice (ispava pod nazivom Bijeda). Tako su od 1932. do početka četrdesetih godina, nastajale fotografije koje se i danas pamte i koje su postale njegov autentičan umjetnički izričaj. Urbane studije Tošo Dabca fokusirane na pojedinačne portrete ili na gradske situacije i trenutke života u tom gradu, osobni su vizuelni dnevnik koji preraста u svevremenu i univerzalnu memoriju, odnosno, kako se lirski izrazila zagrebačka povjesničarka umjetnosti Željka Čorak: „Dabčeva sjećanja postaju naši simboli.“ Ovom izložbom predstavljen je izbor urbanih motiva Tošo Dabca iz razdoblja od tridesetih do kraja pedesetih godina prošlog stoljeća.

4 DANI FOTOGRAFIJE ■ ARHIVA TOŠO DABAC

30. 10. — 30. 11. 2012.

Ilica 17, ATD | Avenija Dubrovnik 17, MSU

PREDAVANJA

05. 11. | ARHIV TOŠO DABAC |
18h ŠIRENJE GRANICA FOTOGRAFIJE
PRVE POLOVINE 1970-IH GODINA
U HRVATSKOJ
Iva Prosoli

08. 11. | ARHIV TOŠO DABAC |
18h MEĐUNARODNI FESTIVAL
FOTOGRAFIJE ORGAN VIDA
Marina Paulenka, Krešimir Zadravec

13. 11. | ARHIV TOŠO DABAC |
18h 120 GODINA FOTOKLUBA ZAGREB
Damir Tiljak, Vlatko Ložić

14. 11. | DVORANA GORGONA, MSU |
18h GRAD, ODRŽIVOST, KULTURA —
Kako je Zagreb postao veliki grad?
Feđa Vukić

19h FOTOGRAFSKA KRONIKA MODE
U HRVATSKOJ
Marija Tonković

16. 11. | ARHIV TOŠO DABAC |
18h FOTOGRAFSKO TRŽIŠTE
Helena Sraković

19h UMJETNIČKA FOTOGRAFIJA I
ZAŠTITA AUTORSKIH PRAVA
Saša Poldan

20. 11. | DVORANA GORGONA, MSU |
18h FOTOGRAFSKI FESTIVAL: ROVINJ
PHOTODAYS
Tonći Denis Redić, Jelena Blagović,
Petra Mrša

29. 11. | ARHIV TOŠO DABAC |
18h MJEIRO VELEGRADA: GRADSKI
DETALJ (IN MEMORIAM TOŠO
DABAC @ FEDOR KRTOVAC)
Sonja Leboš

RADIONICE

22. — 25. 11. | ATD |
18h IŠČEZLI ZAGREB
Damir Tiljak

26. — 28. 11. | ATD |
18h ARHIV KAO FOTOGRAFSKI MOTIV
Jelena Blagović

19. i 21. 11. | ATD |
11h ŠTO MI JE ZAGREB?
Boris Cvjetanović

29. — 30. 11. | ATD |
10h GRADSKI MOTIVI NEKAD I DANAS
Darije Petković

15. 11. | ATD |
18h ANA OPALIĆ

20. 11. | MSU |
19h IVAN LADISLAV GALETA
TOČKA GLEDIŠTA —
Predstavljanje fotografskog
autorskog opusa

27. 11. | MSU |
19h MEDIAINMOTION :
"TRAGOVIMA TOŠE DABC"

Arhiv Tošo Dabac
Ilica 17, 10 000 Zagreb
arhiv.toso.dabac@msu.hr
tel. 385 1 483 36 77

Muzej suvremene umjetnosti
Avenija Dubrovnik 17, 10 000 Zagreb
www.msu.hr

Za izdavača:
Snježana Pintarić

Zahvaljujemo svim suradnicima, autorima predavanja,

Program 4. dana fotografije Arhiva Tošo Dabac realiziran je

sredstvima

Gradskog

ureda za obrazovanje, kulturu i sport

Grada Zagreba i Ministarstva

kulture Republike Hrvatske

Ministarstva

znanosti i

tehnologije

Ministarstva

zdravstva

i socijalne

zračne

zrač

predavanja

ŠIRENJE GRANICA FOTOGRAFIJE PRVE POLOVINE 1970-ih

GODINA U HRVATSKOJ

Iva Prosoli, kustosica u Muzeju grada Zagreba, vanjska suradnica na Odsjeku snimanja Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu

5. 11. 2012. u 18,00 h / Arhiv Tošo Dabac

Tema predavanja je vrijeme koje je prihvaćanjem konceptualne umjetnosti, performansa, hepeninga... na našim prostorima donijelo i potrebu za redefiniranjem fotografije.

S jedne strane javljaju se eksperimenti unutar samog medija, koji se više ne zadovoljava prvočinom i dominantnim prikazivačkom funkcijom, dok s druge strane fotografija, često zbog nedostatka novca da bi se ostvario film ili video, ostaje jedini dokument umjetničkih akcija. Neminovno dolazi do prožimanja pa i direktnog međusobnog utjecaja različitih grana umjetnosti, pri čemu fotografija igra sve aktivniju ulogu.

MEDUNARODNI FESTIVAL FOTOGRAFIJE ORGAN VIDA

Marina Paulenka, fotografkinja i **Krešimir Zadravec**, fotograf - Organ vida

8. 11. 2012. u 18,00 h / Arhiv Tošo Dabac

Već pet godina na hrvatskoj i zagrebačkoj nezavisnoj kulturnoj sceni, taj festival promovira dokumentarnu fotografiju, okuplja suvremene umjetnike iz zemlje i svijeta i raznim akcijama pridonosi razvoju fotografske kulture.

Najava 5. medunarodnog festivala fotografije, okvirnog programa i osvrta na dosadašnji rad i postignuća, okvirne su teme o kojima će biti riječ na predstavljanju.

120 GODINA FOTOKLUBA ZAGREB

Damir Tiljak, predsjednik Fotokluba Zagreb, **Vlatko Ložić**, tajnik Fotokluba Zagreb

13. 11. 2012. u 18,00 h / Arhiv Tošo Dabac

Fotoklub Zagreb ove godine slavi 120 godina postojanja, što je iznimski jubilej čak i u svijetu. Tijekom tog razdoblja kroz klub su, na različite načine, prošli gotovo svi znanih hrvatskih fotografija. Jedan od iznimno aktivenih članova bio je i Tošo Dabac koji se učlanio u Fotoklub davne 1933. godine i ostao je članom do smrti, a vjerovali ili ne ima još članova koji vam mogu pričati o njemu. Kroz zanimljivu povijest Fotokluba Zagreb vodit će nas mr. sc. Damir Tiljak i kao poseban gost tajnik kluba, Vlatko Ložić.

GRAD, ODRŽIVOST, KULTURA —

KAKO JE ZAGREB POSTAO VELIKI GRAD?

Feđa Vukić, dr. sc., izv. prof. na Studiju dizajna pri Arhitektorskem fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

14. 11. 2012. u 18,00 h / Dvorana Gorgona, MSU

Fotografija je medij koji zornije i neposrednije negoli jedan drugi svjedoči o trenutcima stvarnosti i o naknadnim promjenama nakon tog trenutka, sagledanim iz perspektive suvremenosti. Kada se u kadru nadu motivi iz života jednog grada, onda je kroz vremensku distancu moguće uspostaviti horizont interpretacije, usporedbom snimljenog nekad, prije pedeset, sedamdeset ili više godina sa snimljenim danas. Tako je ovo predavanje zasnovano na komparativnoj analizi pojedinih mesta u Zagrebu u objektivu Tošo Dabca, motiva nastalih u rasponu od tridesetih do kraja pedesetih godina, s tim istim mjestima danas, snimljenim objektivom Katarine Perić, Filipa Pomykala i Negre Nigoević.

Analiza predstavlja dvije razine transformacije: onu od mjesa do motiva, odnosno stanje fizičkog urbanog konteksta koji u objektivu fotografata postaje ikonički motiv i drugu, onu od motiva do historiografske činjenice, kroz koju usporedba nekadašnjeg i današnjeg stanja snimljenog mjesa stvara materijal za interpretaciju. Mijene u gradu prate se u okviru urbanog eksterijera, na razini predmetne i komunikacijske okoline, a kako bi se stvorio dostatno element za uočavanje promjena u kulturi, gospodarstvu i ideologiji tijekom dva desetog stoljeća u gradu Zagrebu.

Predavanje je nastalo kao dio aktivnosti Teorijsko dizajnerskog kolektiva T/D_K

FOTOGRAFSKA KRONIKA MODE U HRVATSKOJ

Marija Tonković, dr. sc., muzejska savjetnica u Muzeju za umjetnost i obrt, viša predavačica na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu

14. 11. 2012. u 19,00 h / Dvorana Gorgona, MSU

Pojavom ilustriranog časopisa Svijet 1926. godine i časopisa Kulisa godinu dana poslije, i hrvatski fotografi započinju intencionalno snimati društvena događanja. Posebno će ih privlačiti elitne zabave u raskošnim gradskim interijerima. Franjo Mosinger, Antonija Kulčar (Foto Tonka), Milan Kaufmann i Josip Berner udarili su temelje naše moderne fotografije kada su slučajne modele snimali na način ravan onodobnini europskim i američkim, odnosno, holivudskim uzorima. Druge će pak, poput Đure Janečkovića i Tošo Dabca, privlačiti raznovrsni svijet ulice. Njihove fotografije omogućavaju čitanje na jednoj drugoj razini, kao paralelne fotografске kronike kojom se rekonstruira način odijevanja u Hrvatskoj sinkrono svjetskim trendovima.

FOTOGRAFSKO TRŽIŠTE

Helena Šraković, FOCUS Consultancy, galeristica (London), kolezionar, art dealer, savjetnik kolezionarima

16. 11. 2012. u 18,00 h / Arhiv Tošo Dabac

Fotografsko tržište se počelo ozbiljno razvijati 1970-ih kad fotografija doživljava konačni preporod. Kombinacijom povećane potražnje i umjetničke eksplozije (konceptualizam) mijenja se status fotografije koja postaje sve zanimljivija kolezionarima i kao ulaganje. Pratimo razvoj međunarodnog tržišta i uloge koje su muzeji, galerije, aukcijske kuće, velike svjetske korporacije i sami kolezionari tijekom 1990-ih imali u stvaranju jakog tržišta koje je i u doba svjetske ekonomske krize i raznih recesija prošlog i ovog stoljeća opstalo i čak ojačalo.

Predavanje se osvrće na metode kolezioniranja, izvora fotografiskih printova te promjene u percipiranju fotografije kao jedne od važnijih umjetnosti 20. i 21. stoljeća.

UMJETNIČKA FOTOGRAFIJA I ZAŠTITA AUTORSKIH PRAVA

Saša Poldan, dipl. iur.

16. 11. 2012. u 19,00 h / Arhiv Tošo Dabac

Danas je pitanje zaštite autorskih prava u području vizualnih umjetnosti, posebice fotografije, vrlo aktualno. Na to posebno utječe razvoj novih medija i novih mogućnosti kršenja autorskih prava, ali, na domaćem prostoru, i činjenica da se polako povećava svijest autora i drugih nositelja autorskih prava o nužnosti aktivnog sudjelovanja u njihovoj zaštiti. Pitanje ugovornog uređenja i zaštite autorskog prava atraktivno je za same autore, za druge nositelje autorskih prava, one koji ih stječi ili moraju steći odnosno za sve one koji u svom poslovanju ili djelovanju koriste fotografiju. Ovom prilikom posebno ćemo se osvrnuti na umjetničku fotografiju i posebne oblike kršenja autorskih prava i njihove zaštite.

FOTOGRAFSKI FESTIVAL: ROVINJ PHOTODAYS

Sudjeluju: **Tonči Denis Redić**, osnivač, idejni začetnik i direktor festivala „Rovinj Photodays“, **Jelena Blagović**, umjetnička asistentica na Odsjeku snimanja Katedre za fotografiju na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu; **Petra Mrša**, fotografkinja

20. 11. 2012. u 18,00 h / Dvorana Gorgona, MSU

„Rovinj Photodays“ najveći je regionalni festival fotografije jer se održava u rasponu od nacionalnog natječaja suvremene fotografije do festivala i međunarodne promocije nagrađenih autoru. Usto, omogućuje otvaranje novih tržišta darovitim hrvatskim fotografima.

MJERILO VELEGRADA: GRADSKI DETALJ

(IN MEMORIAM TOŠO DABAC @ FEDOR KRITOVAC)

Sonja Leboš, antropologinja, osnivačica ULLI/AIIR

29. 11. 2012. u 18,00 h / Arhiv Tošo Dabac

Tošo Dabac neosporni je autoritet za svakog istraživača s ukusom za urbanu i vizuelnu antropologiju. Istovremeno briljantno precizan stenograf fizionomija u bulevarskoj vrevi i neustrašivi maestro grandiozno nepomičnih gradskih veduta, Tošo nam otkriva mjerilo velegrada u gradskom detalju, magičnu sceničnost našeg Zagreba koja se svako toliko razotkriva kroz retrospektivni zor. U potrazi za suodnosima jučer-sutra, ne zaboravljajući kompleksnost onoga što je danas (po)kušat će spojiti dva velika ljubitelja i kritičara zagrebačke svakodnevice: Tošu i Fedora.

(Sonja Leboš, iz najave predavanja)

radionice *

* Zbog ograničenog broja polaznika, molimo zainteresirane da se prijave za radionice na e-mail: arhiv.toso.dabac@msu.hr /

Na dan održavanja radionice uplata je 30 kn (materijalni troškovi).

ICH IN ZAGREB, „TURISTIČKA FOTOGRAFIJA“

Voditelj radionice: **Luka Kedžo**, fotograf

12., 13. i 14. 11. 2012. / Arhiv Tošo Dabac, Ilica 17, ulice Zagreba

Broj polaznika: 6 / Oprema: digitalni ili analogni foto aparati

Radionice će početi razgovorom o značenju fotografije na putovanju ili o „turističkoj“ fotografiji uopće. Postoje li razlike između fotografija s putovanja i drugih fotografija? Može li se mjesto boravka, privremenog ili stalnog, shvatiti kao turistička destinacija i što se događa ako može? Što ako je svaka fotografija zapravo turistička, jer ogljene govori upravo ono što je svrha turističke fotografije – bio/bila sam ovde? Nakon razgovora sudionici radionice postat će lažni turisti na zadatku potvrđivanja „turističke“ činjenice – bio/bila sam tu.

Početak radionice je 12. 11. u 11,00 h.

ŠTO MI JE ZAGREB?

Voditelj radionice: **Boris Cvjetanović**, fotograf

19. i 21. 11. 2012. / Arhiv Tošo Dabac, Ilica 17, ulice Zagreba

Broj polaznika: 7 - 10 / Oprema: digitalni foto aparati

Zagreb na fotografiji nije samo HNK, Katedrala, spomenik banu Jelačiću, Zrinjevac, Gornji grad ili Mirogoj – kako se u pravilu predstavlja u raznim publikacijama. Što je taj naš grad u kojem živimo i koji se prizora sjetimo kada u sebi predočavamo prostor bivanja? To mogu biti naoko sasvim obična mjesta, koja možda ni za koga drugoga nemaju posebno značenje, poput nekog nama zanimljivog grafita, zapisanog ugla zgrade koji uvijek na isti način brižljivo zaobilazimo, godinama zatvoren dučan, tragovi plakata još od prvih demokratskih izbora, klupa prvog poljupca ili ulica gdje smo naučili voziti bicikl. Sudionici radionice fotografirat će takva mjesta ili prizore u gradu koji za njih imaju posebno značenje.

Početak radionice je 19. 11. u 11,00 h.

İŞÇEZLİ ZAGREB

Voditelj radionice: **Damir Tiljak**, fotograf, predsjednik Fotokluba Zagreb, urednik prvog hrvatskog fotografskog portala fot-o-grafiti.hr

22. – 25. 11. 2012. / Arhiv Tošo Dabac, Ilica 17, ulice Zagreba

Broj polaznika: 12 / Oprema: digitalni foto aparati

Svijet se stalno mijenja, pa tako i poznati nam prostori mogu u samo nekoliko godina promijeniti izgled. A kako li se tek promijeni za 20, 30 ili 50 godina? Nove vizure stvaraju se svakodnevno, a stare iščezavaju. Postoji cijelo doba koje je zapisano samo na fotografijama starih majstora, kao što je radio Tošo Dabac. No, neki tragovi ipak ostaju. Da bismo ih mogli pronaći, moramo upoznati prošlost Zagreba, ne samo kroz pisani riječ, nego i onu zapisanu na slikama. Upravo je to svrha radionice: upoznati povijest, a nakon toga zadnje tragove te povijesti pronaći i dokumentirati prije nego što posve iščeznu. Kako pronaći iščezli Zagreb? Gdje tražiti ostakne? Na koji ih način prikazati? Na sva ova pitanja pokušat ćemo dati odgovore, a skupinu fotografija koji će sudjelovati u radionicici pretvoriti u „arheologe“. Naši nalazi neće biti iskopine i predmeti, nego fotografije, naša će tematska poveznica biti povijest grada koju ćemo dokumentirati možda posljednji put prije nego nestane.

Početak radionice je 22. 11. u 18,00 h.

ARHIV KAO FOTOGRAFSKI MOTIV

Voditeljica radionice: **Jelena Blagović**, umjetnička asistentica na Odsjeku snimanja Katedre za fotografiju na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu

26., 27. i 28. 11. 2012. / Arhiv Tošo Dabac, Ilica 17, ulice Zagreba

Broj polaznika: 6 / Preferirana dob polaznika: studenti i mladi umjetnici

Radionica će započeti predavanjem o temi arhiva. Razgovarat će se o posebnom značenju koje ima medij fotografije, između ostalog, kao jedan od vodećih oblika arhivske grade, te kako utječe na individualnu i kolektivnu memoriju. Prikazat će se radovi umjetnika koji su promišljali arhiviranje kroz različite fotografске pristupe. Drugi, praktični dio radionice, održava se sljedećeg dana kada će polaznici dobiti zadatak fotografirati detalje interijera Arhiva Tošo Dabca, njegov fotografski laboratorij, dokumente i knjige koji su sačuvani, fotografsku opremu, sadržaje ladicu u kojima se čuvaju negativi, dijapoziuti i sli.

Svrha radionice je naglasiti vrijednost cijele ostavštine Toša Dabca i dokumentirati neke nepoznate predmete koji sačinjavaju i važan su dio Arhiva, a nisu same fotografije.

Početak radionice je 26. 11. u 18,00 h.

GRADSKI MOTIVI NEKAD I DANAS

Voditelj radionice: **Darije Petković**, docent na Odsjeku snimanja Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu

29. i 30. 11. 2012. / Arhiv Tošo Dabac, Ilica 17, ulice Zagreba

Broj polaznika: 7-10 / Oprema: digitalni foto aparati (poželjno posjedovanje prijenosnog računala)

Predstavljanje autorova dosadašnjeg umjetničkog i stručnog rada. Tema radionice fotografiranje je ljudi i prostora u užem centru Zagreba. Polaznici radionice upoznat će se s fotografijama Toša Dabca na kojima su prikazani prolaznici, trgovci, ulice, kavane, parkovi... Nakon vizualnog doživljaja promatravanja fotografija, polaznici radionice zajedno s voditeljem izlaze i suočavaju se s problemima ulične fotografije danas.